

2009-12-03

511-86711-09
1290-236

Vår referens

Miljöavdelningen
Johan Johnmark
040/044-25 25 54

Enligt Sändlista

Fastställande av skötselplan för naturreservatet Brotorpet i Kristianstad kommun

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen fastställer att skötselplanen, daterad den 3 december 2009, för naturreservatet Brotorpet i Kristianstad kommun skall gälla tills vidare.

Redogörelse för ärendet

Länsstyrelsen har arbetat fram ett förslag till skötselplan för naturreservatet Brotorpet i Kristianstad kommun. Naturreservatet bildades den 3 december 2009. Förslaget har remissbehandlats.

Skäl för beslut

Länsstyrelsen skall, med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd (1998:1252) enligt miljöbalken m.m., fastställa en skötselplan för ett naturreservats långsiktiga vård.

Detta beslut kan överklagas till regeringen, miljödepartementet, se bilaga 2

I den slutliga handläggningen av detta ärende deltog naturvårdsdirektör Per-Magnus Åhrén och Johan Johnmark, föredragande.

Per-Magnus Åhrén

Johan Johnmark

fastställande av skötselplan

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Plusgiro/Bankgiro	E-post	www
205 15 Malmö	Kungsgatan 13	040-25 20 00 vx	040-25 22 55	6 88 11-9	lansstyrelsen@m.lst.se	www.m.lst.se
291 86 Kristianstad	Ö Boulevarden 62 A	044-25 20 00 vx	044-25 22 55	5050-3739		

LÄNSSTYRELSEN
I SKÅNE LÄN

BESLUT

2(2)

2009-12-03

511-86711-09

1290-236

Bilagor:

Skötselplan för naturreservatet Skärsnäs

Hur man överklagar

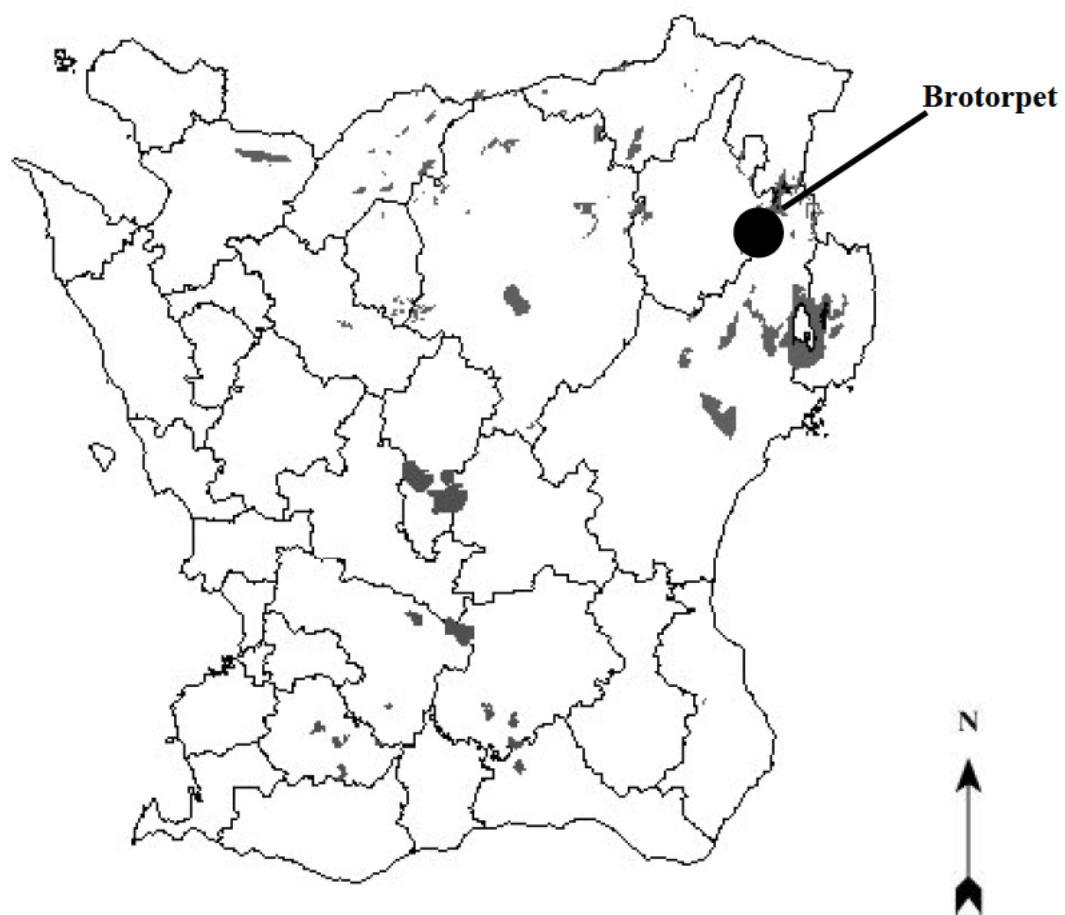
Skötselplan

Brotorpet

Kristianstad kommun
Skåne län

Diarienummer	511-86711-09, 1290-236
Beslutssdatum:	2009-12-03
Titel:	Skötselplan för naturreservatet Brotorpet Länsstyrelsen i Skåne län
Utgiven av Författare:	Johan Johnmark
Beställningsadress:	Länsstyrelsen i Skåne Län Miljöavdelningen 205 15 MALMÖ Tfn: 040-25 20 00 http://www.lansstyrelsen.se/skane
Copyright:	Innehållet i denna rapport får gärna citeras eller refereras med uppgivande av källan
Upplaga:	30 ex.
Layout:	Länsstyrelsen i Skåne län
Tryckt:	Länsstyrelsen i Skåne län 2009
Omslagsbild:	Johan Johnmark

Översktskarta med kommungränser och områdets läge. Skala cirka 1:1000 000.

Innehållsförteckning

1 Syftet med naturreservatet	5
2 Beskrivning av området	6
2.1 Administrativa data	6
2.2 Markhistorisk beskrivning och nuvarande markanvändning	7
2.3 Områdets bevarandevärden	8
2.3.1 Geovetenskapliga bevarandevärden	8
2.3.2 Biologiska bevarandevärden	8
2.3.3 Kulturhistoriska bevarandevärden	9
2.3.4 Intressen för friluftslivet	9
3 Planerad markanvändning och skötsel	9
3.1 Övergripande bevarandemål	9
3.2 Generella åtgärder	9
3.3 Skötselområden	9
4 Mål och åtgärder för skötselområden	10
4.1 Skötselområde Skog-Värdekärna, 25,6 hektar	10
4.1.1 Beskrivning	10
4.1.2 Bevarandemål	10
4.1.3 Skötselåtgärder	10
4.1.4 Konsekvenser av skötselåtgärderna	10
4.2 Skötselområde Skog-Utvecklingsmark, 7,65 hektar	11
4.2.1 Beskrivning	11
4.2.2 Bevarandemål	11
4.2.3 Skötselåtgärder	11
4.2.4 Konsekvenser av skötselåtgärderna	11
4.3 Skötselområde-Öppen mark, 1,3 hektar	11
4.3.1 Beskrivning	11
4.3.2 Bevarandemål	11
4.3.3 Skötselåtgärder	12
4.3.4 Konsekvenser av skötselåtgärderna	12
5 Friluftsliv och turism	12
5.1 Allmän inledning	12
5.2 Utmärkning av naturreservatets gräns	12
5.3 Information	12
5.4 Stigar och rastplats	12
5.5 Renhållning och sanitära anordningar	13
6 Jakt	13
7 Tillsyn	13
8 Dokumentation och uppföljning	13
8.1 Uppföljning av skötselområde	13
8.2 dokumentation av skötselåtgärder	13
8.3 Uppföljning av kostnader	14
10 Kostnader och finansiering	14
10.1 Ekonomisk utredning	14
10.2 Finansiering av förvaltningen	14
11 Källor	15
11.1 Kartor	15
11.2 Foton	15
11.3 Skriftliga källor	15
12 Utdrag ur fastighetsregistret	15

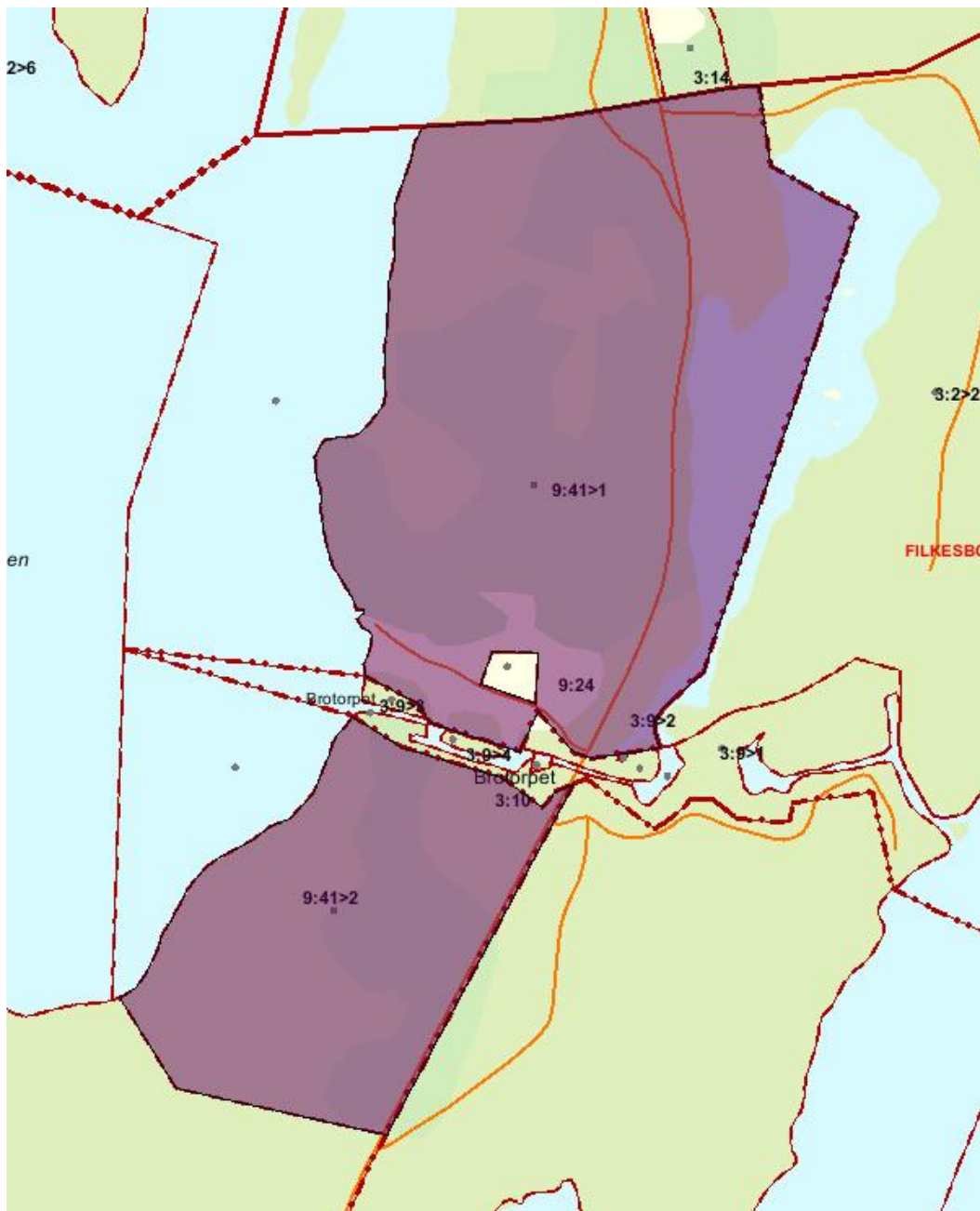
BILAGOR

1. Skötselområden
2. Anläggningar

1 Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att:

- Bevara och restaurera ädellövskog bestående av främst bok, ek med inslag av tall och gran, där mängden död och döende ved är stor.
- Bevara och utveckla områdets strandskogar, med bl.a. solbelysta tallar,
- Gynna de i området förekommande rödlistade arterna, nya kunskaper om rödlistade arter och hotade naturtyper ska beaktas i den löpande skötseln av naturreservatet.
- Främja det rörliga friluftslivet.

Naturreservatet är mörkfärgat och avgränsat med heldragen svart linje. Skala cirka 1:10 000.

2 Beskrivning av området

2.1 Administrativa data

Namn	Brotorpet
Objektnummer	1004584
Skyddsform	Naturreseptat
Beslutsdatum	2009-12-03
Förvaltare	Länsstyrelsen
Internationella åtaganden	-
Län	Skåne
Kommun	Kristianstad
Församling/socken	Vånga
Biogeografisk region	Kontinental
Läge	Området är beläget ca 30 km nordost om Kristianstad
Gränser	Området är markerat med heldragna linjer på kartan på sidan 5.
Koordinater	N6239329, Ö462542 (SWEREF 99)
Fastigheter och markägare	Skärnäs 9:41, Statens naturvårdsverk
Servitut och nyttjanderätter	Servitut och nyttjanderätterna bifogas till denna skötselplan.
Arealer	Totalt ca 38,4 ha Land ca 34,6 ha Skog ca 27,4 ha
Markslag	

Rödlistade arter enligt Artdatabanken, år 2009

	Funnen år
Igelkottstaggsvamp, <i>Hericium erinaceus</i> , CR akut hotad	1984
Skilletticka, <i>Inonotus cuticularis</i> , VU sårbar	2003
Sjötåtel, <i>Deschampsia setacea</i> , VU sårbar	1997
Kortskaftad parasitpik, <i>Sphinctrina turbinata</i> , NT missgynnad	okänt
Rosa lundlav, <i>Bacidia rosella</i> , NT missgynnad	okänt

Planförfattare: Johan Johnmark

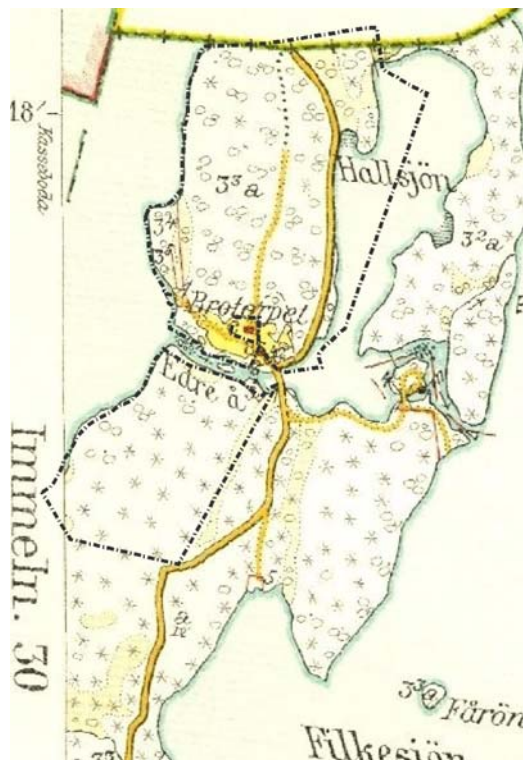
2.2 Markhistorisk beskrivning och nuvarande markanvändning

Brotorpet har troligen varit skogsbeklätt under mycket lång tid. Av källor från 1600-talet framkommer det att i det närliggande Kullaskogen var bevuxet med tall med inslag av ädellöv, framförallt bok. I Brotorpet torde ädellövinslaget varit något högre.

Generalstabskartan 1869

Generalstabskartan från år 1869-talet är något svårtolkad huruvida det är öppet eller skogsklätt. En omfattande kvarnverksamhet bedrevs dock i åfåran mellan sjöarna. På den ekonomiska kartan från 1930-talet visar att området norr om ån är lövskogsklätt emedan området söder om ån innehåller mycket barrträd.

1930 års karta

År 2009 så känns kartan från år 1930 igen med att södra delen av naturreservatet innehåller en hel del gran medan den norra delen är i princip gran fri, med undantag av mindre granplanteringar. Det område som var öppet år 1930 är fortfarande öppet.

2.3 Områdets bevarandevärden

Området angränsar till ett större område som är utpekad som riksintresse för naturvården (N17-Immeln-Raslången) och ingår i ett större område som är av riksintresse för friluftslivet (L:F3 Ivösjön-Immeln-Ryssberget).

Naturreservatet ingår i ett större område som är utpekad som värdefull tätortsnära natur (Immelns sjösystem och Kullaskogen).

Brotorpet utgör en värdekärna inom en utpekad värdetrakt i strategin för formellt skydd av skog i Skåne län.

Skogsstyrelsen har utpekad en sumpskog på cirka 1 hektar i området, emellan Hallsjön och Mölleudden.

2.3.1 Geovetenskapliga bevarandevärden

Sjön Immelns avtappningsställe sedan istiden, bestående av åfåran, (den kuperade terrängen på ömse sidor om Edre ström).

2.3.2 Biologiska bevarandevärden

Skogen består i huvudsak av gammal ädellövskog med förhållandevis få skogliga ingrepp. Den norra delen utgörs huvudsakligen av bokskog med inslag av äldre ekar. Arter som förekommer är kortskaftad parasitspik (NT), rosa lundlav (NT) och skillerticka (VU), sjötåtel (VU). År 1984 påträffades igelkottstaggsvamp (CR). Signalarter är dessutom kantarellmussling, fällmossa och guldlockmossa. Den södra delen av området utgörs till viss del av mycket gammal bokskog med förekomst av samma arter som i norra delen, men dessutom även havstulpanlav. Området söder om Edre ström är också förhållandevis kuperat. Berget går i dagen på några ställen. Inslaget av tall är påtagligt och mycket död ved (framförallt av gran) i form av lågor förekommer. Markvegetationen är hedartad med fläckvis rik förekomst av blåbär. Längs stränderna av Immeln förekommer många mycket gamla träd av både bok och tall. Några mindre granbestånd av varierande ålder förekommer inom området.

Igelkottstaggsvamp – akut hotad, funnen senast år 1984

Igelkottstaggsvampen är nedbrytare i stammar och stamhåligheter på gamla, levande, men ibland även döda lövträd, främst bok och ek, i ädellövskog. Igelkottstaggsvamp finns på 15 kända aktuella lokaler i landet. Arten är väl känd, noga eftersökt och den bildar iögonfallande fruktkroppar. Det verkliga antalet lokaler i landet bedöms inte överstiga 40, vilket motsvarar ungefär mindre än 75 genetiskt unika mycel (bedöms motsvara 150

individer enligt IUCN:s definitioner). En fortlöpande minskning misstänks pågå p.g.a. försämrade tillgång på äldre träd av lämplig kvalitet. Omfattningen är dock svår att bedöma. På flera kända lokaler har man inte sett fruktkroppar på minst 15 år.

Tillgången på död ved (framförallt av gran) är tämligen god. Det finns många skyddsvärda skogsarter, som igelkottstaggsvamp, skillerticka och sjötåtel i området.

Den långa skogskontinuiteten och frånvaro av skogsbruk under lång tid har skapat förutsättningar för en hög biologisk mångfald, med bl.a. flera rödlistade lavar och, med avseende på mängden död ved, troligen även vedlevande insekter i området.

2.3.3 Kulturhistoriska bevarandevärden

Några kulturhistoriska lämningar har inte påträffats i området.

2.3.4 Intressen för friluftslivet

Skåneleden går längs med Immelns strand genom området. En iordningsställd rastplats med vindskydd, brygga, eldstad, toalett, soptunnor och brunn finns.

3 Planerad markanvändning och skötsel

3.1 Övergripande bevarandemål

Bevara en skog med ädellöv och tall i naturlig succession,
bevara och nyskapa solbelysta tallar,
bevara och nyskapa död ved, framförallt av ädellöv, i området,
bevara och utveckla de entomologiska värdena inom området,
bevara och utveckla de mykologiska värdena inom området,
bevara och utveckla fågellivet i området.

3.2 Generella åtgärder

Naturvårdsgallringar genom ringbarkning, fällning, och ställning av högstubbar. Åtgärderna bör vara återkommande för kontinuerlig tillförsel av död ved. Avverkning av granplanteringarna. (granen kan få användas som skärm för föryngring av ädellöv).

3.3 Skötselområden

Naturreservatet består av tre skötselområden. Vattenområdet utgör i dagsläget ej något skötselområde.

- Skog-Värdekärna
- Skog-Utvecklingsmark
- Öppen mark

4 Mål och åtgärder för skötselområden

4.1 Skötselområde Skog-Värdekärna, 25,6 hektar

4.1.1 Beskrivning

Skogen består år 2009 till större delen ädellövskog, främst bok av en ålder på cirka 115-125 år, med inslag av 90 årig tall och gran. Mängden död och döende ved utgörs främst av gran i södra området. Mängden död och döende ädellövved är kritiskt låg, detta gäller i synnerhet det norra området. Ett antal granplanteringar med ålder av cirka 10 till 25 år finns också i området.

Granlågor i det södra området

Flerskiktad bokskog i norra delen

4.1.2 Bevarandemål

Olikåldrig ädellövskog med inslag av löv, tall och gran med en stor mängd död och döende ved. År 2020 bör död ved utgöra cirka 20 m³/ha och år 2030 bör den vara cirka 50 m³/ha. Därefter bör utvärdering ske huruvida mängden död ved är tillräcklig eller behöver öka. Solbelysta tallar utmed Immeln. Invasiva träd- och buskarter ska ej förekomma inom området.

4.1.3 Skötselåtgärder

Naturvårdsgallringar och ringbarkningar i syfte att gynna grova ädellövträd och solbelysta tallar. Senvuxna träd ska sparas. Träd med sällsynta mossor och lavar bör ej gallras eller ringbarkas. Avverkade träd, med undantag av unga planterade granar, ska ligga kvar. Om barkborreangrepp sker så får dessa träd nedtagas och bort transporteras.

4.1.4 Konsekvenser av skötselåtgärderna

Området kommer att utveckla en flerskiktad ädellövskog med inslag av tall och gran. Mängden död och döende ved i området kommer att vara stor. Skyddsvärda arter i området och från omgivningarna inkommande, kommer att gynnas.

4.2 Skötselområde Skog-Utvecklingsmark, 7,65 hektar

4.2.1 Beskrivning

Granplanteringar i åldern 10-25 år.

Ek trängd av planterad gran

4.2.2 Bevarandemål

Olikåldrig ädellövskog med inslag av löv, tall och gran med en stor mängd död och döende ved. Skötselområdet ska uppgå i Skog-Värdekärna påsikt.

4.2.3 Skötselåtgärder

Granplanteringarna bör genomgallras hårt i förtid (omgående) i syfte att nyttja granen som skärm för etablering av ädellövträd. Om granen skulle få stå kvar skulle omloppstiden bli alltför lång. Vid framtida gallringar ska ädellöv och lövträd samt tall prioriteras få stå kvar. Om barkborreangrepp sker så får dessa träd nedtagas och bort transporteras.

4.2.4 Konsekvenser av skötselåtgärderna

Området kommer att utvecklas i en riktning som på sikt bidrar till en högre biologisk mångfald allteftersom skyddsvärda arter etablerar sig i skötselområdet.

4.3 Skötselområde-Öppen mark, 1,3 hektar

4.3.1 Beskrivning

Öppen mark, åtminstone sedan år 1930 kring bostadsfastigheten Brotorpet 9:24. Området har troligen nyttjats för bete tidigare och för vallskörd senare år, år 2009 var det ohävdad. Inom området har Kristianstad kommun ombesörjt en badstrand, vindskydd, bänkar och bord, möjligen brygga (av privat karaktär), toaletter, dricksvattenpump, eldstad och soptunnor. Skyltfloran är rik och delvis inaktuell i området. Vid bostadsfastigheten finns även inom naturreservatet en mindre stuga.

4.3.2 Bevarandemål

Merparten av området bör om möjligt hållas öppen och skall i sådant fall vara ekologiskt odlad (med hänsyn till brunnsvattnet), alternativt betesmark. Om detta inte är möjligt får markerna, med undantag av ytorna för friluftslivet, växa igen med lövskog. För att på lång sikt övergå till skötselområde Skog-Värdekärna. Marken ner vid sjön och vid vindskyddet bör upplåtas åt det rörliga friluftslivet, bl.a. som badstrand. Rökning för sjöutsikt bör ske vid vindskyddet. Invasiva träd- och buskarter ska ej förekomma inom området.

Vindskydd och eldstad

Dricksvattenpump, soptunnor och toaletter

4.3.3 Skötselåtgärder

Årligt brukande antingen med vall, spannmål eller annan gröda alternativt bete. Fortsatt underhåll av vindskydd, bänkar och bord, eldstäder, toaletter, soptunnor, dricksvattenpump.

Bryggan som börjar bli till åren, bör tas bort och inte ersättas med någon ny.

4.3.4 Konsekvenser av skötselåtgärder

Ett bevarande av odlingslandskapet och en välkomnade miljö för det rörliga friluftslivet.

5 Friluftsliv och turism

5.1 Allmän inledning

Skåneleden går igenom området.

Lämpligen utnyttjas den redan befintliga parkeringsplatsen där kommunen har sin angöringspunkt i området. På denna parkeringsplats finns förutom informationsskyltar även en telefonkiosk.

5.2 Utmärkning av naturreservatets gräns

Gränsutmärkning skall utföras enligt anvisningar från Naturvårdsverket.

5.3 Information

En styckvägsskylt sätts upp år 2010 vid N6239068, Ö462570. Informationsskyltar sätts upp år 2010 vid parkeringen och vid Skåneledens ingång i område, både i söder (N6238870, Ö462126) och i nordost (N6239803, Ö462790) samt vid vindskyddet (N6239316, Ö462381). Skyltarna bör underhållas vid behov.

5.4 Stigar och rastplats

Röjning av skåneleden, ytterligare stigar inom naturreservatet befinns ej nödvändiga att iordningsställa. Befintlig rastplats (badstrand, vindskydd, soptunnor, toaletter, eldstäder, dricksvattenpump etc) bör finnas kvar. Det bör även finnas möjlighet att tälta i detta område. Eldstäder förekommer främst vid vindskyddet (N6239316, Ö462381). De som inte är iordningsställda av myndighet, bör plockas bort. Vedförrådet bör kontinuerligt förses med ved.

5.5 Renhållning och sanitära anordningar

Tömning, efter behov, av soptunnor och toaletter.

6 Jakt

Jakt och fångst av vilt omfattas inte av föreskrifterna för naturreservatet. Jakträtten är upplåten genom arrende.

7 Tillsyn

Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet för området.

8 Dokumentation och uppföljning

8.1 Uppföljning av skötsel mål

Vart 10:e år:

Översyn av gränsmarkeringen.

Vart 5:e år:

Uppföljning av utvecklingen av ädellövskogen med inslag av tall. Uppskattning av mängden död ved i antal m³/ha.

Tillse statusen för solbelysta strandnära tallar,

Tillse att det inte förekommer invasiva träd- och buskarter inom naturreservatet.

En gång per år:

Tillse att skyltarna är hela och rena samt att informationen är uppdaterad.

Tillse att vindskyddet, bänkar och bord, toaletter och soptunnor samt ”knickepump” är funktionsdugliga.

Tömma eldstäderna på kol.

Tillse att anlagd stig är framkomlig.

En gång under månaderna (april – september) och varannan månad (oktober-mars), eller efter behov / lagstiftning:

Tömning av soptunnor.

Tömning av toaletter.

Fylla på vedförrådet.

Rensa rastplatsen från skräp.

Kontroll av dricksvattnets kvalitet (dricksvattenkungörelsen ska vara styrande).

8.2 dokumentation av skötselåtgärder

Uppsättning och underhåll av gränsmarkering och skylt.

Dokumentation ska ske av skötselåtgärder inom respektive skötselområde.

Dokumentation att vindskydd är funktionsdugligt, eldstäder tömda på kol, Skåneleden framröjd, soptunnor och toaletter tömda, dricksvattenprov taget.

8.3 Uppföljning av kostnader

Förvaltaren ansvarar för detta.

9 Revidering av skötselplanen

Skötselplanen gäller tills vidare vad gäller i planen angivna mål och skötselåtgärder. De skötselåtgärder som anges i skötselplanen ska ses över om uppföljningen av kvalitetsmålen visar att en översyn är nödvändig eller i övrigt när det är påkallat.

10 Kostnader och finansiering

10.1 Ekonomisk utredning

Förvaltaren gör en ekonomisk utredning avseende kostnader och intäkter för förvaltningen.

10.2 Finansiering av förvaltningen

Förvaltaren ansvarar för (ev. bekostar):

- upprättande och revidering av skötselplan,
- utmärkning och underhåll av reservatets gränsutmärkning,
- tillverkning och underhåll av vägskylt (1 styck) och informationsskyltar (4 styck),
- genomförande av skötselplanens mål,
- borttagande av eventuella invasiva arter
- övervakning av framförallt trädbeståndens utveckling i området och förekomsten av död ved.
- uppföljning av eventuella skötselåtgärder,
- tillsyn av naturreservatet,

Kommunen ansvarar för (ev. bekostar):

- att vindskyddet är funktionsdugligt,
- påfyllning av vedförråd vid vindskyddet,
- iordningställda eldstäder tömmes på kol,
- att rastplatsen hålles ren från skräp,
- tömning av soptunnor,
- tömning av toaletter,
- underhåll av bänkar och bord,
- borttagning av bryggan och ej av myndighet iordningställda eldstäder inom rastplatsen,
- provtagning av dricksvattnet,

Förvaltaren kan genom skötselavtal överföra ansvaret för vissa av ovanstående punkter.

11 Källor

11.1 Kartor

Generalstabskartan 1869

Häradsekonomska kartan 1930

Ortofoto från 2006

11.2 Foton

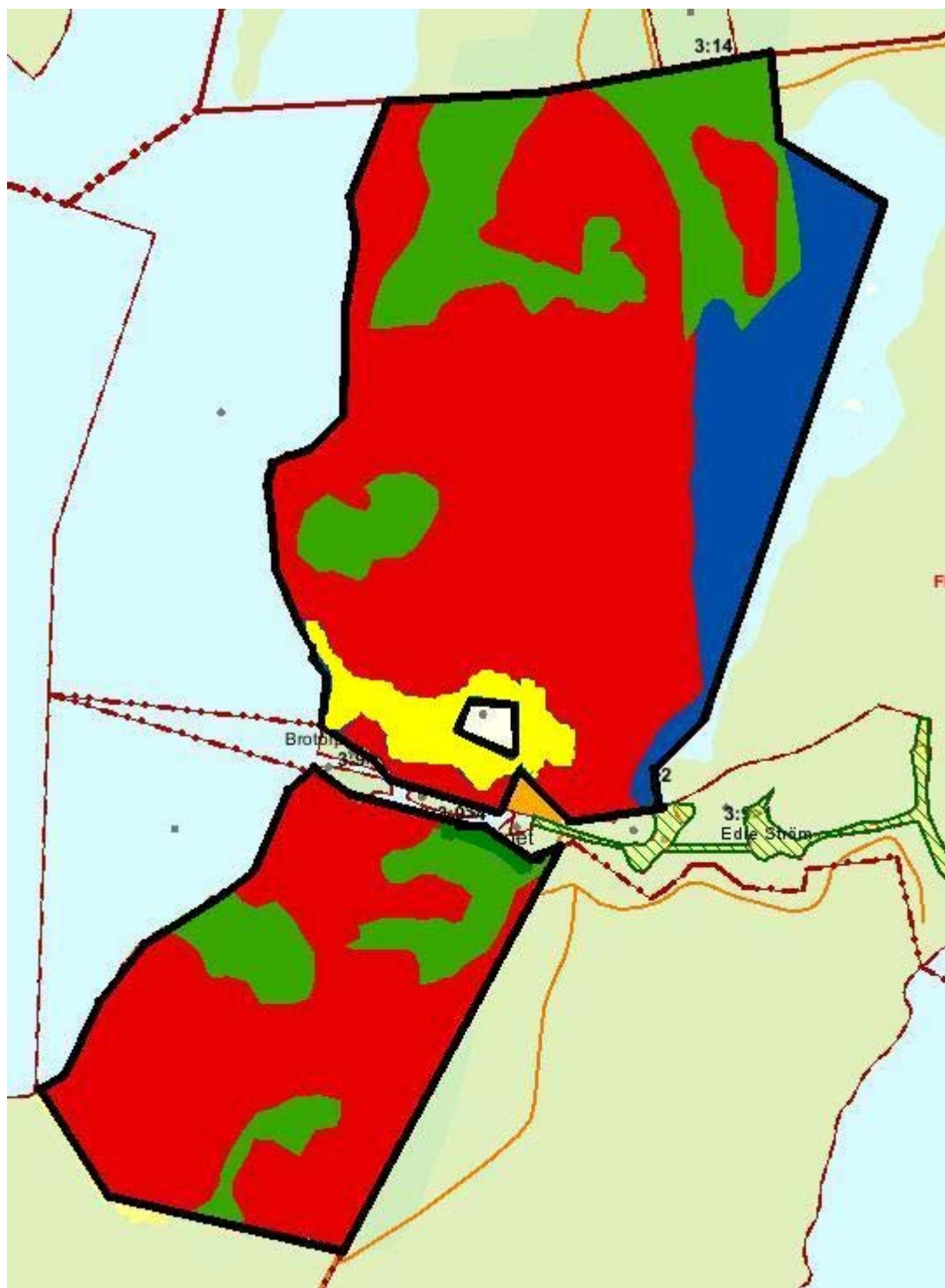
Samtliga Johan Johnmark

11.3 Skriftliga källor

Strategi för formellt skydd av skog i Skåne län, Rapport 2006:14, Länsstyrelsen i Skåne län

Bilaga 1

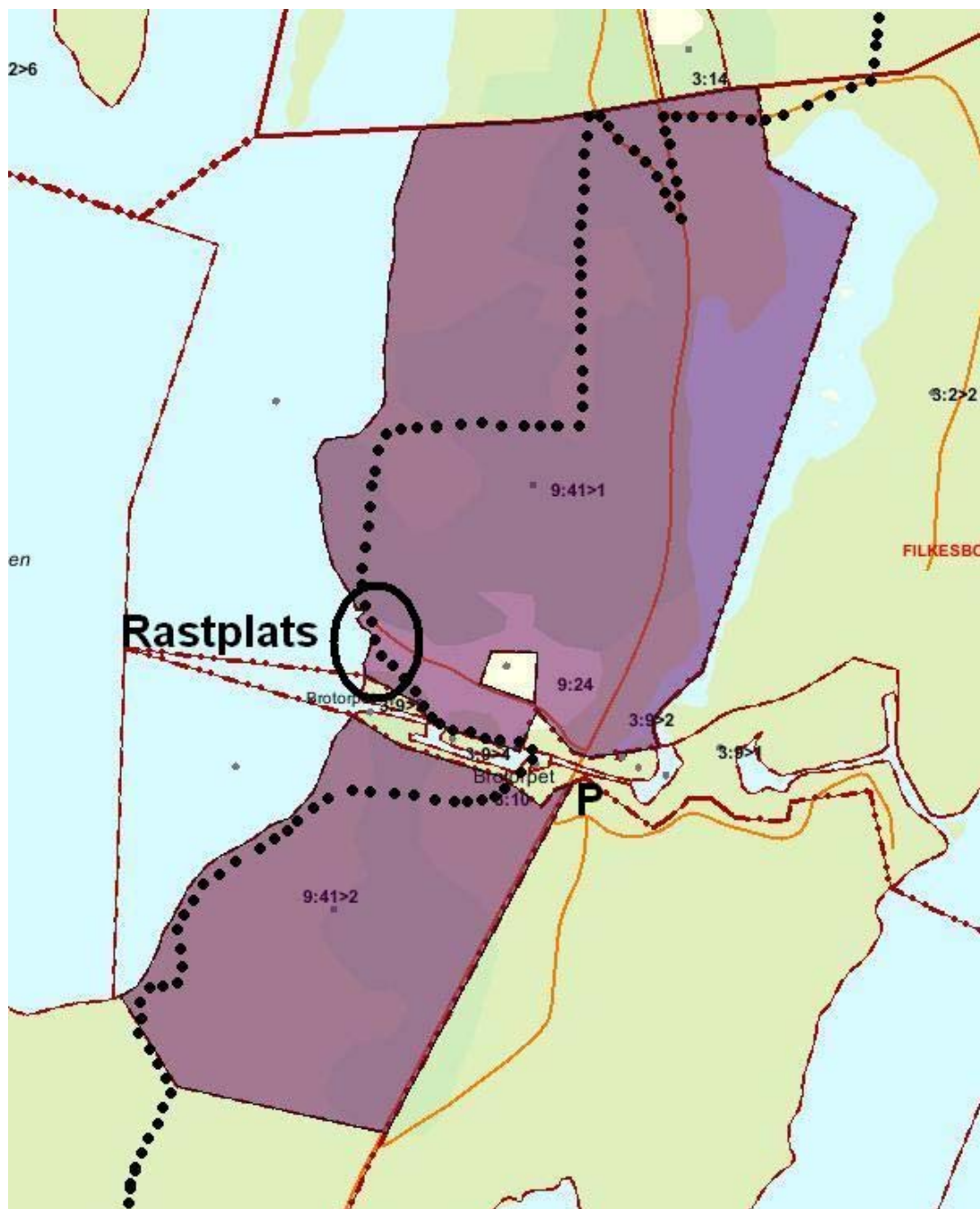
Skötselområde

Rött = Skötselområde Skog-Värdekärna
Grönt = Skötselområde Skog-Utvecklingsmark
Gult = Skötselområde Öppenmark
Blått = Vatten (i dagsläget ej något skötselområde)

Bilaga 2

Anläggningar

Parkering, rastplats och markerad led (Skåne leden)

Naturreseptatet Brotorpet i Kristianstad kommun består av gammal ädellövsfog med inslag av riktigt grova tallar. I området finns många skyddsvärda arter. En del i länsstyrelsens verksamhet är att skydda värdefull natur genom att bilda naturreseptat och upprätta skötselplaner.

Skötselplanen innehåller syftet med reseptatet, en markhistorisk beskrivning samt planerad markanvändning, mål och skötselåtgärder för området. Den innehåller även information om friluftsliv och turism, samt om hur en framtida uppföljning av området är tänkt att ske